

Wij leven van de Geest

Vindplaats van
geloof, hoop en liefde

Mei 2023

Classispredikant: ds. Trinette (W.T.V.) Verhoeven, t.verhoeven@protestantsekerk.nl telefoon: 06 31 99 14 70

Scriba: ouderling Willem Seine, classisscriba-utrecht@protestantsekerk.nl Website: <https://classis-utrecht.protestantsekerk.nl/thuis/>

Inhoud

- Meditatie
- Uitnodiging: Save the date 20 September
- Vertrouwenspersonen voor de classis
- Impressie van het werk
- Erfgoed
- Beroepen en meer

Meditatie

Bron van hoop voor Israël, redder in tijden van nood, waarom bent u als een vreemdeling in dit land, als een reiziger die maar één nacht blijft. Jeremia 14: 8

De markt wordt overstroomd door boeken die de teloorgang van de kerk proberen te vatten. Adviezen worden ons voorgehouden. Onze kerk probeert de gemeenten voor te bereiden op de toekomst. We worden er met z'n allen niet blij van. Behalve dat het niet alleen kommer en kwel is, raken we erg op onszelf gefocust. Als we niet oppassen loopt alle energie uit ons weg. We blijven vaak steken in wat niet (meer) is. Op een middag dat het zwaar weer werd en ik niet op mijn best was, las ik in het boek Jeremia. Daar valt me dan weer op met hoeveel vaart de profeet spreekt. Geen abstraherende woorden, analyses die al dan niet houtsnijden. Jeremia wrijft God Zijn afwezigheid onder de neus. Jeremia had ongetwijfeld lang kunnen filosoferen over Israël en over zijn situatie, over alles wat misgaat en beter kan. Dat kan nodig zijn. Jeremia benoemt wat er mis is

gegaan, maar hij doet meer. Hij kiest het perspectief van het lijdende volk. Hij roept God ter verantwoording. God wordt rekenschap gevraagd van Zijn anonimiteit. Jeremia stelt de waaromvraag. Wij ontlopen die. Want God treft toch geen schuld? Dan zijn we opeens vroom. Maar het gaat om de vraag of wij de relatie serieus durven nemen. Want nee, wij maken er een puinhoop van, maar ja, daarom kan of wil ik niet buiten God om gaan. Jeremia zegt: Waarom bent U een vreemdeling in dit land? Of een logé voor een nacht? Jeremia is een gelovige. Hij rekt op God en als hij vastloopt, dan loopt hij te hoop tegen het door hem ervaren 'nee' van God. Jeremia heeft geen tijd om over gemeenteopbouw of geestelijke vernieuwing te praten. Hij kent de fouten maar hij zoekt het antwoord allereerst bij God. Want er staat wat op het spel: het leven van Gods volk.

Er staat wat op het spel in onze tijd. Ik word gegrepen door Jeremia die gelooft dat het om God en ons gaat, juist te midden van een crisis. Hij durft het gevecht aan. Misschien mis ik dat in veel boeken, brochures: het gevecht op leven en dood met God. Want het gaat ergens om: ook in onze tijd. Als wij de teloorgang van de kerk zien, dan strijden we om Gods aanwezigheid. We hebben Hem zo hard nodig.

Uitnodiging, save the date!

Alle predikanten en kerkelijk werkers worden uitgenodigd om op 20 september van 10.00 – 14.00 uur in de Domkerk in Utrecht het nieuwe seizoen te starten.

Wat voorafging

In het seizoen '22- '23 is in verschillende groepen van predikanten en kerkelijk werkers, gesproken over Genesis 21. Hagar en Ismaël worden de woestijn ingejaagd. Ze zijn zozeer in paniek dat ze de bron die dichtbij is niet zien. God moet hen daarop wijzen. We spraken over bronnen, over vreugde van zien, over bronnen en oasen maar ook over moeiten en zorgen.

Opvallende uitkomsten van de gesprekken waren:

- De behoefte om te focussen. In een krimpende kerk moet de predikant veel ballen in de lucht houden. Er wordt wat af vergaderd. Maar ook organisatorische klussen komen erbij, omdat vrijwilligers ontbreken. Predikanten verstaan zichzelf toch allereerst als schrijftuitleggers. Hoe maak je tijd voor studie?
- Er is moeite om het geloofsgesprek in de gemeente (en soms zelf in de kerkenraad) te voeren. De secularisatie holt de gemeente van binnenuit uit. Welke vragen stelt de secularisatie aan onze manier van theologiseren?
- Er is behoefte aan collegialiteit. In grotere plaatsen is een en ander goed georganiseerd maar in de dorpen is het moeilijker. Hoe houden we elkaar vast?

Er is genoeg om over te praten. Maar we concentreren ons op de volgende vraag:

Hoe kan een goede theologie ons helpen om in deze tijd de gemeenten voor te gaan?

Over het programma krijgt u nog informatie. Het boek van Root, Churches and the crisis of Decline zal een belangrijke rol spelen. Verschillende collega's uit de classis zullen een inbreng hebben. Er zijn inmiddels in de classis meerdere gespreksgroepen rond dit boek aan het werk. Op de 20ste bent u bovendien aan het woord. We willen zeer nadrukkelijk in gesprek.

Opgaven: t.verhoeven@protestantsekerk.nl

Vertrouwenspersonen

In het kader van veilige kerk zijn vertrouwenspersonen in vele gemeenten aangesteld. Sinds kort zijn er ook classicale vertrouwenspersonen aangesteld. Dit hebben we gedaan om kleine gemeenten te ontzorgen. Zij zijn niet altijd in staat mensen te vinden met de nodige nabijheid en afstand om als vertrouwenspersoon te kunnen functioneren. Maar ook voor gemeenten die wel een eigen vertrouwenspersoon hebben, kan het goed zijn te verwijzen naar de classicale vertrouwenspersonen. Soms is in gevallen van misbruik een eigen vertrouwenspersoon toch te dichtbij.

In elke gemeente zijn slachtoffers van geweld, misbruik of onveilige machtsituaties, in hun thuissituatie of zelfs in de kerk. Daar willen en mogen we niet voor weggijken!

In de classis Utrecht zijn Ploni Robbers, Elzeline Strijker, Arnoud Looijen en ds. Kees Visser bereid gevonden als vertrouwenspersoon voor de classis op te treden. Hun e-mailadressen mag u verspreiden. We adviseren u een link naar de classis-website op te nemen op uw eigen website.

ploni.robbers@classisutrecht.nl

arnoud.looijen@classisutrecht.nl

elzeline.strijker@classisutrecht.nl

kees.visser@classisutrecht.nl

Impressie van het werk

Andrew Root houdt me wel bezig. Op verschillende plekken wordt er over hem gesproken. Op de dag ter opening van het seizoen in september in de Dom in Utrecht hoop ik er meer over te kunnen delen. Ondertussen raak ik er met verschillende mensen uit verschillende gemeenten over in gesprek. De een heeft te maken met groei, de ander kijkt aan tegen een situatie van nu of nooit. In de classis Utrecht zijn de ervaringen heel verschillend. Maar alle gemeenten – ook de groeiers – leven in een wereld waar God ter sprake brengen vreemd is. Het is naar mijn overtuiging nodig daarop te reflecteren. Andrew Root zegt dat de werkelijke essentie van organisaties, de kerk voorop, niet maakbaar is of te koop met steeds meer mensen en middelen. Deze ligt per definitie buiten ons bereik. Hij zegt dat er, als je plaats geeft aan de ‘onbeschikbaarheid’ van de essentie, en stopt met de focus op ‘resources’ (geld, hoeveelheid mensen), ruimte komt voor zoiets als resonantie, een diepe ervaring van doel een zin, noem het bevinding. God meldt zich. Ook in deze wereld. Root leunt op Charles Taylor en Karl Barth die beiden geprobeerd hebben een transcendente God in de moderne tijd een plaats te geven. Zij spraken van God, over God, met God. Daar is een hoop over te zeggen. Daarvoor heb ik hier geen plek. Maar kom op 20 september naar Utrecht. De dag wordt in alle opzichten gedragen door collega’s. We willen voortbouwen op de kennis en ervaring die er in onze classis is; geen sprekers van buiten maar het woord aan jou. Het is goed en mooi ook met gemeenten mee te leven die groeien. Je zou het vergeten dat die er ook zijn. Over het algemeen kom ik eerder in gemeenten waar zorgen zijn. Dat zou mijn blik kunnen vertroebelen. Het kraakt en het piept, maar de kerk leeft! Onze kerk is zo georganiseerd dat gemeenten, kerkenraden, predikanten en kerkelijk werkers bij elkaar komen. Het thema lijkt op dit moment samenwerking te zijn. Zo gingen ook de beide werkgemeenschappen van de ring Utrecht met elkaar in gesprek. Ik citeer uit een verslag: *Het vraagt (samenwerking) – zo overwogen wij – het*

omzetten van een geestelijke wissel: het collegiale en de samenwerking zien als gestalte van kerk-zijn, en niet als een meer zakelijke, organisatorische of enkel collegiale zaak. Voor mij wordt hier een belangrijke vraag gesteld naar de samenwerking als gestalte van kerk-zijn. En dan gaat het niet alleen om samenwerking uit noodzaak van de krimpende kerk. Nee, dan heeft samenwerking met ons DNA te maken. Onze kerk is een presbyteriale - synodale kerk. We vormen geen bundeling van autonome gemeenten. Onze gemeenten hebben relatieve zelfstandigheid maar zijn samengevoegd tot een groter geheel. Die samenvoeging is niet zonder belang. Vaak dreigt congregationalisme - waar de gemeente soeverein is – de overhand te krijgen. Het is mijn overtuiging dat gemeenten in afhankelijkheid van elkaar in deze maatschappij aan kracht zouden kunnen winnen. In een aantal ringen komt de samenwerking op gang. Andere ringen zijn nog nooit bij elkaar geweest. In de komende classicale vergadering staan de ringen op de agenda. Onze nieuwe voorzitter visitatie, B. Schriever, is van plan daarover met gemeenten in gesprek te gaan. 16 Juni gaan we op uitnodiging van de protestantse gemeente Abcoude verder in gesprek met een deel van de ring Breukelen. Geïnteresseerd? Meer weten? Stuur me een mailtje.

Erfgoed, Gratis toegang database

Kerkenraden, predikanten en kerkrentmeesters kunnen gratis een toegangsaccount krijgen voor de nationale database van religieus erfgoed Kerkcollectie Digitaal (via <https://kerkcollectie.catharijneconvent.nl>). Ze kunnen daarin zien wat er van hun interieur en liturgische voorwerpen in bredere kring bekend is en is vastgelegd. Dergelijke opname in een databestand is van belang om het cultureel erfgoed dat de kerken vertegenwoordigen scherp in beeld te hebben.

De database wordt beheerd door Museum Catharijneconvent in Utrecht. Kerken die nog niet zijn opgenomen of hun bestaande registratie willen actualiseren zich melden bij de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters. Voor meer informatie, zie <https://www.catharijneconvent.nl/advies-voor-kerken/>.

Of het nu gaat om een middeleeuwse stadskerk of een moderne 'vinexkerk': een (actuele) registratie van roerende zaken is altijd nuttig; en bewijst zijn nut extra op het moment dat er kerken zijn die geconfronteerd worden met afstoting. De eigenaar weet dan waar de meeste zorg naar uit moet gaan. Daarnaast is de registratie zinvol om een overzicht aan te reiken van wat er aan cultureel bezit in Nederland voorhanden is. Te allen tijde blijft de kerk overigens eigenaar en daarmee verantwoordelijk voor de conservatie.

Beroepen en meer

Op 14 mei was er feest in het Baken in Woerden. Er werd een kerkenraad geïnstalleerd. Het Baken is niet langer pioniersplek maar kerngemeente. Het Baken in Woerden is een initiatief van de gezamenlijke protestantse gemeenten in Woerden. Het Baken is voortgekomen uit de wens van de kerken om meer te betekenen in een snelgroeiende nieuwe wijk van Woerden. We zijn met hen dankbaar dat het Baken een thuis is geworden van vogels van diverse pluimage.

Ook op 14 mei nam ds. P. Ravensbergen afscheid van de protestantse gemeente Wilnis. Hij vertrekt naar Drenthe.

De kerkenraad van de wijkgemeente ZuidWest van de Protestantse Gemeente Veenendaal laat blij en dankbaar weten dat zij in ds. L. van der Laan – van der Wilden een nieuwe predikant gevonden hebben. Zij hoopt op 11 juni intrede te doen.

Voor zover wij weten hebben twee leden van onze classis mede om het werk voor de classis een koninklijke onderscheiding gekregen. Dhr. H. Van Werven die zich de laatste tijd inzet voor het fonds kleine investeringen van de classis en dhr. M. Slootweg die zich onder andere inzet voor de classicale vergadering en de synode. En dan stip ik alleen aan wat zijn voor de classis doen. Onze hartelijke felicitaties zijn op hun plaats. We zijn dankbaar voor de vele, soms stille werkers die het leven in de kerk mogelijk maken.